

Het Risico Platform Overheden is de professionele community van concern- en businesscontrollers, risicomangers, hoofden Financiën en strategisch adviseurs bij gemeenten.

Ons doel: kennis en ervaringen uitwisselen en van elkaar leren.
Inschrijven voor deze nieuwsbrief?
[Stuur een mail naar rpo@vng.nl](mailto:rpo@vng.nl)

Meer weten over het RPO?
[Kijk ons introductiefilmpje](#)

RPO-bijeenkomst

Nog geen structurele oplossing gemeentefinanciën

Een dag na het Overhedenoverleg houden we een RPO-bijeenkomst. We weten dan alleen dat de VNG 'voorzichtig optimistisch' is.

De volgende dag maakt het kabinet details bekend. Per saldo komt er tot en met 2027 cumulatief € 3 miljard beschikbaar voor gemeenten, bedoeld voor de jeugdzorguitgaven en het dempen van de terugval in het gemeentefonds. Het kabinet zegde toe de komende maanden te gaan zoeken naar middelen om gemeenten voor 50% te compenseren over de tekorten op de jeugdzorg over 2024 en 2023. Indexatie voor de jeugdzorgkosten vanaf 2028 ontbreekt. 'Het is een teleurstelling dat er weer geen structurele oplossing is,' zegt voorzitter

Rosalie Porte van het RPO. 'De risico's op de korte termijn zijn iets gedempt, maar we zijn er nog niet.'

[Lees meer: Uitkomsten Overhedenoverleg.](#)
(VNG ledenbrief 18 april 2025)

Veel verborgen risico's

Erwin Ormel van BMC houdt in de RPO-bijeenkomst een inleiding over de financiële positie van gemeenten. Het eigen vermogen is in gemeenten gemiddeld hoog, maar dit geldt zeker niet voor alle gemeenten. Tegelijk komen

alle gemeenten structureel geld tekort door de stijgende kosten in het sociaal domein. De vrije beleidsruimte is beperkt, bij bezuinigingen dreigen sport en cultuur onevenredig te worden geraakt. 'Een bezuiniging van 3% gaan ten koste van 20% van de vrije beleidsruimte.'

De kostenstijging in het sociaal domein is een groot risico, ook gezien de vergrijzing. In 'arme' gemeenten is de zorgvraag gemiddeld genomen hoger. In het ruimtelijk domein staan de plan-exploitaties voor de woningbouw onder druk door stikstof, netcongestie en de doelstelling voor sociale woningbouw. De kostenstijgingen zijn 10 tot 15% hoger dan de inflatie, veel hoger dan de reguliere compensatie.

Gemeenten met een taakstelling rapporteren dat ze hierop tekortkomen, de stijging van de algemene uitkering is kleiner dan de kosten voor planexploitaties en alle voorzieningen die nodig zijn. Zorgen zijn er over de revitalisering van wijken uit de jaren '70 en '80, het onderhoud en verduurzamen van maatschappelijk vastgoed en onderwijshuisvesting, en onderhoud van wegen en kunstwerken. 'Als je dit soort elementen op een rij zet, heeft de VNG nog veel te doen bij het kabinet,' zegt Erwin. 'Er zijn veel verborgen risico's die we niet kunnen negeren.'

Lucht voor 2026 en 2027

Peter van Zoest, teamleider Gemeentefinanciën van de VNG, schuift aan voor een korte inkijk in het Overhedenoverleg. Details mogen pas later buiten. 'Het was bepaald geen gelopen race,' vertelt Peter. 'Onze mediacampagne heeft z'n werk gedaan, de gemeenten stonden wel op de wensenlijstjes van de partijen.' Nu de gemeenten een substantieel bedrag krijgen, is de juridische

procedure voorlopig van tafel. 'Als we hier hadden gezeten met een ingebrekestelling was dat zeer ingrijpend geweest voor alle ambtelijke contacten.' Erwin duidt de situatie zo dat 'we de meest pijnlijke maatregelen voorlopig kunnen uitstellen'. 'Voor 2026 en 2027 hebben we lucht.' De onderhandelingen met het kabinet gaan verder, zegt Peter. 'Het wordt geen saaie zomer.' ●

Volgende RPO-bijeenkomst: Sturen op maatschappelijke impact

De volgende RPO-bijeenkomst staat in het teken van sturen op maatschappelijke impact. Jeroen van Veen, concerncontroller van de gemeente Weert, en Dennis van der Graaf, concerncontroller van de gemeente Alphen aan den Rijn, schreven een opiniërend artikel over hun aanpak van 'sturen op effecten'. De kernelementen zijn: weg van het geld, basis op orde en keuzes vanuit inzicht. Het stuk is gepubliceerd in Binnenlands Bestuur.

Lees het artikel 'Ga weg van het geld'
(Binnenlands Bestuur)

Jeroen en Dennis presenteren hun aanpak op de RPO-bijeenkomst van 19 juni. Het gaat om een fysieke bijeenkomst, maar je kunt ook online meedoen. (Locatie: gemeentehuis Best.)

Meld je aan!

Stuur een mail naar rpo@vng.nl

'Go' voor schadeverzekering

Risicobeheerfonds een stap verder

Het VNG-bestuur geeft een 'go' voor het Risicobeheerfonds. Dit is het initiatief van VNG Risicobeheer voor een coöperatieve, gemeentelijke schadeverzekering voor gebouwen. Het is bedoeld om gemeenten langjarig zekerheid te geven over de premie van de gebouwenverzekering, en om het risicobeheer van vastgoed te verbeteren.

Christiaan Ravensbergen, directeur van VNG Risicobeheer, vertelt in de RPO-bijeenkomst dat hij bij z'n promotieonderzoek naar gemeentelijk vastgoed ontdekte dat er een gat van € 100 miljoen zit tussen betaalde premies

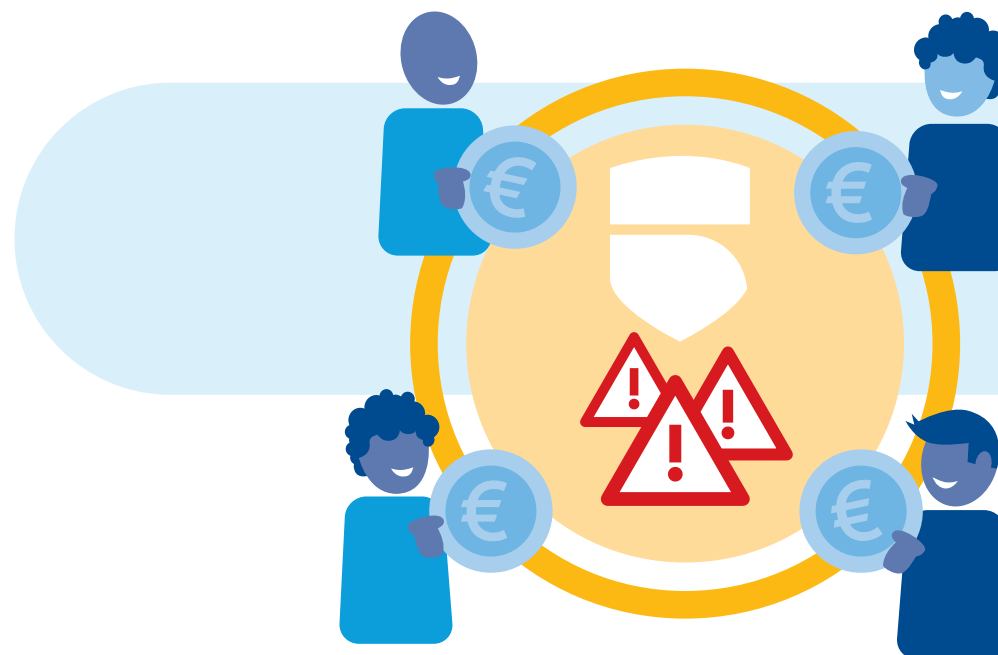
en uitgekeerde schadelast. 'Het potentieel om te besparen is groot.' Gemeenten die meedoen, krijgen toegang tot een digitaal portaal dat inzicht geeft in de vastgoedportefeuille, in de risicoscore per gebouw, de score van de gemeente als geheel, en een benchmark met andere gemeenten. Het Risicobeheerfonds geeft advies over het verbeteren van de risicoscore (investeringen en terugverdientijden). Hoe beter de risicoscore, hoe lager de verzekeringspremie. Christiaan spreekt van een 'risicomanagement vliegwieltje'. Het digitaal portaal omvat ook een community voor het delen van kennis, en lande-

lijke programma's, bijvoorbeeld voor het veiliger maken van schoolgebouwen.

Het Risicobeheerfonds wordt half eigendom van de VNG en half van de deelnemende gemeenten. Het initiatief gaat door als zoveel gemeenten meedoen dat ze samen goed zijn voor 30% van de inwoners.

Scherpe aanbiedingen

Christiaan vertelt dat de markt reageert op het initiatief. 'We horen dat gemeenten nu zeer scherpe aanbiedingen krijgen. Dit is een tijdelijke

situatie om het Risicobeheerfonds van de markt te concurreren. In de afgelopen 15 jaar was de verzekeringsmarkt juist heel krap, en zagen we de premies telkens stijgen en de voorwaarden verslechteren.' De coöperatieve aanpak van de gebouwenverzekering past in de VNG Verenigingsstrategie om met alle gemeenten meer samen te doen. Om kosten te besparen en om de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren.

Start 2027

Het Risicobeheerfonds gaat van start op 1 januari 2027. Christiaan wil bij alle gemeenten langsgaan om een premieberekening uit te voeren, en om meer inzicht te geven in de werking van het Risicobeheerfonds. ●

Wil je een premieberekening aanvragen?

Stuur een mail naar risicobeheerfonds@vng.nl

Of kijk op: [Initiatief Risicobeheerfonds](#)

Doe je mee?

Nieuwe editie Leernetwerk Leiderschap en de Bedoeling

Topsprekers. Leren met en van collega's. Het Leernetwerk Leiderschap en de Bedoeling geeft inspiratie en vaart bij veranderopgaven in gemeentelijke organisaties. Na twee geslaagde eerdere versies komt er een nieuwe editie. Doe je mee?

Het Leernetwerk is een initiatief van VNG Risicobeheer en Verdraaide Organisaties van Wouter Hart, de bedenker van: werken vanuit Bedoeling. Niet de regels, maar de leefwereld staat daarin centraal. Het Leernetwerk loopt tien maanden waarin er acht bijeenkomsten

van een dagdeel zijn. Het is de bedoeling dat je deelneemt met drie mensen: de gemeentesecretaris, de concerncontroller en iemand met een veranderkundig profiel. Werken vanuit de Bedoeling is relevant voor 'anders werken', gelet op financiële onzekerheden en een wendbare gemeentelijke organisatie. ●

Meer weten? Kijk op:

[Leiderschap en de Bedoeling \(website VNG\)](#)

Meedoen?

Meld je aan met een mail naar hanke.koelemay@vng.nl

Vijf vragen aan Corienne Boterenbrood

Het RPO-bestuur is weer op sterkte met het toetreden van Corienne Boterenbrood, concerncontroller van de gemeente Best.

1

Gefeliciteerd met het toetreden tot het RPO-bestuur. Waarom zei je 'ja'?

Ik vond het leuk dat ik werd gevraagd, ik dacht meteen: ja, natuurlijk heb ik interesse! Je staat als controller altijd een beetje alleen in je vak. Ik heb wel contact met collega's in de regio, maar het is goed om het breder te trekken. Soms heb ik het idee dat we met de beste bedoelingen van alles zelf uitvinden, terwijl er al goeie dingen elders gebeuren.

2

Wat voor goede ideeën kun jij gebruiken?

Best is een groeiregio, er komen veel opgaves op ons af. Mijn vraagstuk is: hoe kunnen we de juiste dingen doen, zodanig dat we snel kunnen schakelen als alles weer verandert. Vroeger schreef je beleidsplannen voor vier jaar, nu is in die tijd de wereld volkomen veranderd. Het gaat zo snel dat je anders moet gaan kijken.

3

Waar denk je dan aan?

Nu is het vaak zo dat de raad één optie krijgt voorgelegd, maar daar gaat een heel traject aan vooraf. Risicomanagement is bedoeld om risico's in beeld te brengen en met elkaar te bespreken hoe we daar goed mee omgaan. In de huidige wereld heb ik behoefte aan scenario's, en hoe je die in de organisatie kunt inzetten. Ik kan me voorstellen dat anderen die worsteling ook hebben.

4

Waar ben je momenteel zelf mee bezig?

We zitten in een onderzoekstraject naar een fusie met onze buurgemeente Oirschot. Als dit door gaat, staan we vanaf eind dit jaar onder financieel toezicht. Dat maakt de begroting en de kaderbrief anders dan anders. Best is zelf financieel nog gezond, maar we moeten zo snel uitbreiden dat we het op termijn alleen niet gaan redden. Als groeiregio moeten we duizenden woningen

gaan bouwen, bovenop de bestaande afspraken. Mobiliteit en extra voorzieningen komen er ook bij. Dat is een belangrijke reden voor de fusie.

5

Wat is je ambitie met het RPO?

Ik vind het interessant om 's te kijken of er andere gemeenten al ver zijn met scenariodenken, en hoe ze dit doen. Hoe gaan ze elders om met keuzes. De urgentie om keuzes te maken was nooit eerder zo dwingend, bijvoorbeeld omdat de ruimte schaars is en we zoveel opgaves hebben. Veel meer dan vroeger moet je er in samenhang naar kijken. Dit vraagt ook een ander soort van sturing door de gemeenteraad. ●

Save the date: RPO Congres op 9 oktober in Amersfoort

Het RPO Congres van 2025 wordt gehouden op 9 oktober. Hou de datum vrij! Veel aandacht ging in de afgelopen jaren uit naar het ravijnjaar en financiële onzekerheid, maar hoe gaan we nu verder? Eén van de thema's is AI, wat kan kunstmatige intelligentie voor ons doen?

Heb je een idee voor een deelsessie?

Stuur een mail naar rpo@vng.nl

Ding mee naar de RPO Award

Studenten die onderzoek doen naar risicomanagement bij decentrale overheden kunnen meedingen naar de RPO Award. De winnaar krijgt een bokaal en € 1000. De prijs is bedoeld om aandacht te geven aan inzichten in een proefschrift of scriptie die risicomanagement vernieuwen of verbeteren.

De RPO Award wordt uitgereikt op het RPO Jaarcongres op donderdag 9 oktober in De Eenhoorn in Amersfoort. Mensen die afstuderen of promoveren, of die dat na 1 januari 2023 hebben gedaan, kunnen zich voor de award aanmelden. De inzendingen worden beoordeeld door een jury onder voorzitterschap van Jeroen van

Veen, concerncontroller van de gemeente Weert. Andere juryleden zijn Freija van Duijne, Corienne Boterenbrood en Christiaan Ravensbergen.

De prijs werd eerder uitgereikt aan Tobias Geelhoed, concern controller van de gemeente Reimerswaal voor zijn scriptie over het sociaal domein in Reimerswaal. Voor het aanmelden ontvangen we graag een email naar rpo@vng.nl met vermelding van RPO Award.

Meedingen naar de RPO Award?

Informatie, voorwaarden en mogelijkheden voor uploaden staan op www.vng.nl/rpo-award

